

تاریخ: 01/24/2016

ترجمه: احمد فواد ارسال

ماستری در مطالعات تحلیل استخباراتی
 ماستری در مطالعات امنیت ملی/منطقه ای
 تمرکز در آسیای جنوبی/مرکزی/خلیج عرب/فارس

تلگرام سال 1973 از سفارت امریکا در کابل تحلیل دو ماهه کودتای داود خان و پیش بینی کودتا و تقبیح گُلنگ بوتو

یادداشت ترجمان: تلگرام ذیل در 17 سپتمبر سال 1973 توسط سفارت امریکا در کابل به وزارت خارج امریکا فرستاده شده است. آن خوانندگان محترمی که قصد مطالعه علمی و عینی موضوعات تاریخ سیاسی افغانستان را دارند میتوانند از این سند منحصی یکی از وسایل روشن شدن بعضی وقایع تاریخی افغانستان استفاده نمایند؛ آنهایی که مفکوره های سیاسی، مسائل شخصی و غیره را در تشریح تاریخ استفاده میکنند آزاد هستند که به هر طریقی میخواهند از این سند هم برای پیشبرد اهداف و مفکوره های خود سوء استفاده نمایند. باید متذکر شد که در متن ذیل صرفاً در تشریح جنرال تقیب مصری در داخل قوس از اینجانب است بقیه همه توسط سفارت امریکا نوشته شده است؛ مثل قرار دادن "تجربه دیموکراسی" در بین ناخنک و نامیدن آن دوران **غلط سنجش شده و نام نهاد**، و غیره. از طرف دیگر باید متذکر شوم که خوانندگان محترمی که قصد مطالعه علمی و عینی موضوعات تاریخ سیاسی افغانستان را دارند میتوانند مشاهده کنند که نویسندگان راپور کوشش دارند که کدام راپور و تلاش دیگر و "منابع" آن راپور را شدیداً زیر سوال قرار بدهند و کوشش دارند که که کدام موضوع دیگر را که مستقیماً نام نمیگیرند مورد سوال قرار بدهند. این امکان دارد که راپور دیگر از سفارت امریکا و یا دیگر سفارت ها مثل سفارت برتانیای و غیره تحلیل دیگر و توصیه های دیگری کرده اند. جالبتر از همه اشاره به بوتو و نادرست شمردن گُلنگ بوتو است. خوانندگان محترم میتوانند اصل انگلیسی این راپور را از وب سیات آدرس ذیل بدست بیاورند:

<https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1969-76ve08/d8>

ترجمه از اینجا آغاز میگردد

17 سپتمبر 1973

موضوع: آینده رژیم داود

تلگرام نمبر 6755 از سفارت امریکا به وزارت خارجه

1. خلاصه: دو ماه بعد از کودتای داود در رأس رژیم جدید قرار دارد مگر هنوز هم به صورت کامل در کنترل نیست. نشانه های تشنج و بحران در بین رهبریت قوای عسکری که کودتا را انجام داده اند به نظر میرسد و اما از بیرون همه چیز آرام به نظر میرسد. در عقب همه ای مجادلاتی که جریان دارد مسائل ذیل نهفته است:

د پانو شمیره: له 1 تر 5

افغان جرمن آنلین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاڼه: دلیکنی دلیکنی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

الف- درجه و سرعت تحولات مارکسیستی. **ب-** درجه و سرعت پاکسازی اشخاص و تعاملاتی که به "تجربه دیموکراسی" نام نهاد و ناکام ده سال گذشته مرتبط بوده اند **ج-** درجه تغییر تمایل رژیم از یک رژیم متمایل به غرب به یک رژیم متمایل به شمال یعنی اتحاد شوروی.

عملیه ساختن حکومت هم بنا بر دلایل ارتباطات فامیلی ، و هم بنا بر مجادله شدید بر ضد فساد و رشوتخوری و سوء اداره به آهستگی به پیش میرود. شاید بعد از سپری شدن حدود شش ماه فهمیده بتوانیم که آیا واقعاً داؤد کنترول قدرت دولتی را در اختیار دارد و یا نه. احتمال ضد کودتا موجود است اما نه کودتا برضد داؤد بلکه از همه زیاده تر این احتمال زیاد است که داؤد کوشش خواهد کرد که تا افراتی های چپی را از قدرت خارج بسازد.

گرچه یک تعداد زیادی ادعا میکنند که اتحاد شوروی در این کودتا نقش داشته است اما نقش شوروی در این کودتا تا هنوز اسرار آمیز به نظر میرسد. داؤد اعلام کرده است که وی کمک و همکاری زیاده تر امریکا و دیگر ممالک خارجی را میخواهد و دیده شود که آیا وی خواهد توانست استقلال خود را حفظ کند و یانه. در عین حال وی خواهد کوشید تا حد توان کمک های بیشتر شوروی را بدست بیاورد، البته وی این کمک ها را مطابق به شرایط خود میخواهد. ما در این مورد قبول داریم که این موقف واقعی داؤد است ، البته موفقیت آن مبنی بر اینست که وی تا چه اندازه خواهد توانست که قدرت را در دست خود تمرکز بدهد.

2. دو ماه از کودتای ناگهانی میگذرد که داؤد را دوباره در افغانستان بر قدرت آورد. وضع سیاسی هنوز هم نا متعادل و بی ثبات است و از جنبه های متعددی شکننده به نظر میرسد. خصوصاً اگر از طرز دید راپور خلاصه اخیر SRF دیده شود. و اگر اوضاع از نظر راپور طولانی دفتر معاونت های سفارت امریکا USAID در رابطه به تمام فعالیت های معاونتی و امدادی امریکا (ضمیمه الف) دیده شود منظره تاریکتر به نظر خواهد رسید. گرچه وضعیت معاونت ها تاریک به نظر میرسد بعضاً نقاط امیدوار کننده و روشن هم در آن دیده میشود و باید متذکر شد که راپورهای متذکره یک دیگر را نفی نمیکند بلکه در تشریح یک وضعیت کلی متمم یک دیگر میباشند. ما باید در نظر بگیریم که در شرایطی هستیم که بدون شک با طرز دید ها و طرز تحلیل های مختلف روبرو خواهیم شد و این طرز دید ها و تحلیل ها هم مستقیماً مربوط میشود به منابع این طرز دید ها و تحلیل ها. و باید در نظر گرفت که کابل زیاده تر از هر جای دیگر یک مرکز آوازه ها ، معلومات نیمه دروغ و معلومات مغرضانه و قصدی میباشد. دسترسی به منابع سابقه ما یا روز به روز محدود میشود و یا معلومات منابع ما روز به روز بی فایده و بی ارزش تر میشوند. این بخاطری است که رژیم جدید به سرعت برای تعویض مقامات در حرکت است و این تعویض مقامات سابقه از یک طرف منابع سابق را بی اثر میسازد و از طرف دیگر تمرکز شدید قدرت و تصمیم گیری در یک حلقه مرکزی سبب میشود که ارزش معلومات که از منابع مقامات درجات متوسط و پائینی بدست می آید بسیار محدود میباشد. بناءً در این معمای که ما صرف قطعات از آن را این طرف و آنطرف میبینیم ، بعضی قطعات در یک روشنی محدود از دور به نظر میرسند، تهیه کردن یک منظره مکمل اوضاع مشکل است. در هر صورت ما در ذیل کوشش خواهیم کرد که این رژیم و انتظارت در مورد آینده ای آن را با در نظر داشت ملحوظات متذکره در فوق تحلیل کنیم :

3. یک ملاحظه دیگر: باید تذکر داده شود و متوجه بود که این پیش بینی ها و تحلیل ها و ادعا ها را که داؤد ناکام خواهد شد را نباید به آسانی قبول کرد. به این دلیل که قطع شدن روابط با دوستان سابقه و از بین رفتن دسترسی به منابع معمول گذشته و ایجاد یک رژیم با انضباط که بر خلاف گذشته شدیداً متوجه تماسها است ، خواه نا خواه از نظر سایکولوژی یک روحیه منفی و بدبینانه در بین ناظرین بین المللی موجود در کابل ایجاد کرده است.

4. مبارزه برای آینده رژیم داؤد حد اقل در سه جبهه مختلف به پیش میرود، اما خطوط این جبهات قاطعانه از هم جدا نیست بلکه بعضاً میدان های این مبارزات با هم مخلوط میگردد و این جنگ سردرگم پیش بینی در مورد اوضاع را مشکل و خطرناک میسازد. جبهات متذکره فوق قرار ذیل اند:

a. همانطوری که ما به صورت متواتر در هفته های گذشته راپور دادیم داؤد هنوز بر چوکی قدرت به صورت کامل مستحکم نشده است و سایه ای یک کمیته مرکزی بر وی قرار دارد که پر از صاحب منصبان جوان عسکری است که کودتا را با وی پلان و عملی کردند. اکثریت این صاحب منصبان حد اقل چندین سال را در اتحاد شوروی برای تعلیمات عسکری گذشتانده اند وبدون شک زیر تأثیر موفقیت های رژیم شوروی رفته اند. تصادم فکری این صاحب منصبان با داؤد احتمالاً در سه اصل ذیل

د پانوی شمیره: له 2 تر5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلېکنی د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ

است: **اول-** تمایل این صاحب منصبان در عملی کردن راه حل های سریع افراطی مارکسیستی در مقایسه با طرز فکر داؤد که عبارت است از ایجاد دولت مرکزی قوی بر اساس عنعنات ملی افغانی و ایجاد تحولات محتاطانه. **دوم-** عجله و بی تجربگی صاحب منصبان جوان که به یکبارگی خود شان را برای اولین بار در مسند قدرت عظیمی می بینند، در مقایسه با تجربه داؤد در امور حکومت کردن، تجربه و دانش و معلومات وی در مورد جامعه عنعنوی افغانستان، احترام به بزرگان، و رهبری محتاطانه. **سوم-** آرزوی انقلابی برای ریشه کن کردن مناسبات قومی و فامیلی و مودل حاکمیت قدیم در مقایسه با اهمیت مداوم به آن مناسبات و مودل های موجود در جامعه افغانستان و احترام اکثر افغان ها به مناسبات موجود در افغانستان. این مجادله بین داؤد و این صاحب منصبان جوان در تقرر وزیران و مقامات کلیدی پایان تر از رتبه وزیر انعکاس یافته است و به ما نشان میدهد که چرا ساختن یک کابینه کامل به این آهستگی به پیش میرود. و دیده میشود که داؤد از تخنیک فابیان در سیاست معامله با این صاحب منصبان جوان در کمیته مرکزی استفاده میکند. مشاهده میشود که داؤد به مقرری های عجولانه این صاحب منصبان جوان موقع میدهد و با ثابت شدن بی کفایتی این ها در انجام امور آهسته آهسته یک تعداد از این مقرری ها را با اشخاص با تجربه و با کفایت انتخاب شده توسط خودش تعویض نماید.

b. صحنه دوم این مجادلات که احتمالاً در این صحنه داؤد حمایت پرشور این همکاران خود را با خود دارد عبارت است از از بین بردن تمام اثرات باقیمانده آن دوره ای غلط سنجیده شده ای نام نهاد "تجربه دیموکراسی" است. برای داؤد مهمترین الویت وفاداری به وی است. لیاقت و تجربه مسلکی برای وی مهم است، مگر در درجه دوم قرار دارد. "مخالفان غیر مسئول" تحمل نخواهند شد و این نوع برخورد منتج به از بین رفتن کامل آزادی بیان تا یک آینده نامعلوم خواهد گردید. یک انقلاب خالص و شدید بر ضد فساد اداری و رشوتخواری و خویشخوری آغاز گردیده است که هم داؤد و هم رفقای کمیته مرکزی وی شدیداً خواهان آن اند، اما عقده های قبلی از یک طرف و انتقام های شخصی که یکی از اساسات کلچر پشتون ها است در تمام تصامیم مهم رول عمده ای بازی خواهد کرد. تماس های آزاد افغان های تحصیلکرده در غرب با خاجی ها که در گذشته امر معمول بود از این به بعد دیگر تحمل نخواهد شد و در نتیجه آن مقامات عالیرتبه سابق که از قدرت برکنار شده اند برای "توجیه این که چرا از قدرت برکنار شده اند" نظریات منفی خود را به ما منتقل خواهند کرد. این مقامات عالیرتبه سابق به ما خواهند گفت که به دلیل این که در غرب تحصیل کرده اند از مقام شان برطرف شده اند، در حالیکه اصل موضوع وفاداری و یا انتقام بوده است نه مسائل ایدیولوژیک.

c. و بلاخره جبهه دیگر عبارت است از آن مجادله روشن که در بین آن های که میخواهند افغانستان را در همان مسیر متمایل با غرب نگهدارند و آن های که بی صبرانه در تلاش هستند که افغانستان را به یکی از اقمار اتحاد شوروی تبدیل نمایند در جریان است.

5. برخلاف توقع افغان ها و خارجی ها و با در نظر داشت اختلافات ایدیولوژیک و شخصی، واضحاً برقراری یک رژیم باثبات به آهستگی به پیش میرود. از طرف دیگر با در نظر داشت جوانب به هم مختلط مجادلات متذکره در فوق، این پیشرفت برای برقراری یک رژیم با ثبات را آهسته تر میسازد. اکثریت افغان های ناظر به اوضاع به این عقیده هستند که ضرورت به حد اقل شش ماه است تا موضوع یک طرفه شود که آیا داؤد صاحب خانه خود و با دار این صاحب منصبان جوان میگردد و یا این که این صاحب منصبان جوان صاحب خانه و با دار داؤد خواهند گشت.

6. این احتمال شدید وجود دارد که قبل از این که خطوط اصلی این رژیم تذکر شده در فوق مشخص شود، در ظرف چند هفته آینده یک ضد کودتا صورت خواهد گرفت. این ضد کودتا احتمالاً توسط یکی از سه جانب ذیل صورت خواهد گرفت:

- i. احتمال دارد که تحمل و حوصله گروپ صاحب منصبان جوان در مورد رهبری احتیاط آمیز داؤد به سر برسد و دست به یک ضد کودتا زده وی را با شخص مورد اعتماد خود تعویض نمایند.
- ii. صاحب منصبان بلند رتبه عسکری و پولیس رژیم سابقه که از مسیر حرکت این رژیم پریشان هستند و از قدرت برکنار شدن خود را تحمل کرده نمیتوانند شاید برای این که دوباره به قدرت برسند، با استفاده از یک نوع مناسبات دولت شاهی دست به یک ضد کودتا بر ضد دولت داؤد بزنند.

د پانوی شمیره: له 3 تر 5

افغان جرمن آنالین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لوی

iii. اتفاق نظر وسیع موجود است که شخص داؤد آهسته آهسته و خاموشانه خود را در موقعیتی قرار میدهد که با یک حرکت یک تعداد از این صاحب منصبان جوان را از قدرت محو نموده و موقعیت خود را در رأس قدرت تثبیت و مستحکم بسازد. تمام کسانی که داؤد را در دوران رژیم قبلی و در سال های قدرتش در سال های 1950 میشناسند و تمام کسانی که شخصیت داؤد خان را میشناسند به این عقیده هستند که این امکان ندارد که داؤد برای مدت زیادی یک نقش مثل جنرال نقیب را بازی نماید. (تشریح ترجمان = جنرال نقیب یک رئیس جمهور نمایشی در مصر بود که توسط گروپ جمال عبدالناصر برای چند وقتی به طور نمایشی بر سر قدرت قرار داده شده بود). اما دور بودن داؤد از قدرت برای ده سال سبب شده است که وی یک تعداد از همکاران سابق خود را با خود ندارد و یا آن دوستان وی دیگر قدرت و نفوذ سابق را ندارند، بنای پایه های قدرت شخصی داؤد بسیار محدود است. کوچکترین قدم اشتباه در موضوع پشتونستان باعث جنجال بزرگی خواهد شد و برای پلان های داؤد قبل از وقت خواهد بود. که درک همین موضوع باعث احتیاط بی اندازه داؤد شده است. گرچه پیش بینی در مورد این سه احتمال بالا بسیار مشکل است اما امکان این نوع ضد کودتای سوم زیاد تر از دو امکان دیگر است.

7 نقش شوروی قبل و بعد از این کودتا تا هنوز در یک پرده اسرار باقیمانده است. ما تا هنوز هیچ استخبارات اعتباری در این مورد در دست نداریم. منطق حکم میکند که آن نظریه زیاد تر به واقعیت نزدیک است که زیاد ترین درجه دخالت شوروی قبل از کودتا در این است که این احتمال دارد که شوروی ها باخبر شده اند که واقعه ای در حال وقوع است و همین که کودتا صورت گرفت به سرعت برای تأمین حد اکثر منافع خود در این رژیم در عمل شدند البته آنهم تا اندازه ای که حساسیت موضوع را در نظر میگیرند و نمیخواهند که به دنیای خارج این نشانه داده شود که شوروی ها در امور داخلی افغانستان مداخله میکنند. برخلاف نظریه بالا یک تعداد افغان های که بسیار بافهم و تحصیلکرده و در مورد اوضاع سیاسی حساس هستند ادعا دارند که "آنها باخبر هستند" که رابطه بسیار نزدیکتر بین شوروی ها و کودتای ها وجود داشته است. البته این جای شک نیست که در مقرری ها در وزارت های مختلف و در کمیته مرکزی موجودیت افراد حزب پرچم کمونیست طرفدار شوروی زیاد تر از همه مشاهده میشود. یک تعداد منابع دیگر ادعا دارند که این کودتا توسط شوروی ها اجرا شده است. (در مورد این ادعا راپور جداگانه فرستاده خواهد شد). در هر صورت ، صرف نظر از این که کدام یک از این مدعیات به واقعیت نزدیک است ما عقیده داریم که این ناممکن است که داؤد اجازه بدهد که به وسیله شوروی ها استعمال شود. البته داؤد کوشش خواهد کرد تا حدی که توان دارد و ممکن است از گاو شیری شوروی ها حد اکثر استفاده را برای افغانستان بدوشد و از تمام امکانات اقتصادی و حمایت سیاسی برای پیشبرد پلان و نقشه خودش استفاده خواهد کرد. ما این اظهارات داؤد را که وی واقعاً میخواهد موجودیت سیاسی و اقتصادی امریکا ، دیگر ممالک و مؤسسات بین المللی در افغانستان باقی بماند ، را صادقانه میپنداریم و میدانیم که داؤد آرزو دارد تا با استفاده از این موجودیت غیر شوروی تعادل سیاسی را بر ضد نفوذ شوروی حفظ نموده و استقلال افغانستان را حفاظت نماید. این مسئله بکلی وضاحت داده شده که وی توقع کمک های عظیم اقتصادی را از تمام منابع دارد، اما داؤد کمک ها را بر اساس شرایط خودش میخواهد که بر اساس شرایط تحمیل شده توسط خارجی ها. اما ما شاهد این هم هستیم که خصومت با امریکا در جنبه های مختلف این دولت شدت یافته است و ما باید پیش بین این باشیم که درجه فشار و مزاحمت بر ما توسط مقامات انفرادی در دولت و پولیس و دیگر مقامات ملکی در وزارت ها که قبلاً از قدرت دور بوده اند افزایش خواهد یافت.

8 باید متذکر شد که در حال حاضر داؤد یگانه شخص منحصر به فرد افغانستان است که منحصراً یک رهبر واقعی و اصلی ملی افغانستان مورد قبول اردوی افغانستان ، اقوام ، اقشار تحصیلکرده ، شاگردان ، محصلین و مردم عام میباشد ، صرف نظر از این که این اقشار ملت افغانستان چپی هستند و یا به عنعنات ملی افغانستان معتقد هستند. البته این قبولی به این معنی نیست که این هیچ امکان نخواهد داشت که کدام دگرمن جوان اردو اقدام به بدست گرفتن قدرت نخواهد کرد ، اما ما به این عقیده هستیم که این دو ماه گذشته تأثیر شدیدی بر این صاحب منصبان جوان گذاشته است و آنها دیده اند که بدست گرفتن قدرت بسیار آسانتر از اداره کردن دولت است.

9 گذشته از این ، داؤد بسیار هوشیارتر و دارای تجربه سیاسی و اداری زیاد تر است در مقایسه با این صاحب منصبان همکار جوان خود. اگرطور مثال از نظر شرط زدن محاسبه کنیم به نظر ما چانس داؤد از 50% بسیار بالاتر است که آهسته آهسته قدرت شخصی خود را بر این رژیم مستحکم تر بسازد. و دوباره یک رژیم تیغ دار ، متمرکز بر داخل، مستقل ، شدیداً ملی ، و نوع خاص افغانی را بوجود خواهد آورد که در سال های 1950 رهبری

د پانوی شمیره: له 4 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
پادونه: دلېکنی د لېکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولی

می‌کرد، البته اگر اتحاد شوروی دست به سیاست مداخله فعال بیشتر نزند که از نظر ما بعید به نظر می‌رسد. و یا یک تصمیم غیر عاقلانه و جاهلانه توسط بوتو گرفته نشود که گفته است " به داؤد باید یک درس داده شود." در ظرف هفته های آینده اگر دو استثنای فوق صورت نگیرد، پیش بینی که ما توضیح کردیم از جمله احتمالی ترین پیش بین ها برای رژیم موجود محسوب میشود. در هر حال گذشت روز ها و هفته ها از همه زیاده تر به نفع داؤد است نه صاحب منصبان جوان. اگر داؤد بتواند دوام این هفته ها را به ماه ها اداره کند موقعیت وی منحصیث مرد قدرتمند افغانستان تثبیت خواهد شد.

لویس

د پانو شمیره: له 5 تر 5

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو لو مخکې په څیر و لولئ